Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 4/2025
Dyrektora CPOW „Parkowa” w Krakowie
z dnia 10.02.2025 r.

Standardy ochrony małoletnich obowiązujące w Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Parkowa” w Krakowie

Podstawy prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 oraz 535 ze zm.).
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury ,,Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy ,,Niebieska Karta" (Dz. U. 2023 poz. 1870 ze zm.)
3. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2023 poz.1606 ze zm.)
4. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.)
5. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t. j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1781 ze zm.)
6. Konwencja o prawach dziecka (Dz.U.1991 nr 120, poz. 526 ze zm.)
7. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2012, poz.1169 ze zm.)

WPROWADZENIE

Nowelizacja Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego określiła warunki skutecznej ochrony małoletnich przed różnymi formami przemocy. Wprowadzone zmiany wskazują na potrzeb opracowania jasnych i spójnych standardów postępowania w sytuacjach podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich w Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Parkowa" w Krakowie w ramach, którego w strukturze organizacyjnej, zgodnie z regulaminem organizacyjnym wyodrębnia się:

1. Dyrektora
2. Zastępcę Dyrektora
3. Głównego Księgowego
4. Dział Księgowo-Finansowy
5. Dział Administracyjno-Obsługowy
6. Dział Pedagogiczny
7. Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu specjalistyczno-terapeutycznego
8. Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego

„Standardy ochrony małoletnich" są jednym z elementów systemowego rozwiązania ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i stanowią formę zabezpieczenia ich praw. Należy je traktować jako jedno z narzędzi wzmacniających i ułatwiających skuteczną ochronę małoletnich przed krzywdzeniem.

W konstruowaniu „Standardów ochrony małoletnich" przyjęto następujące założenia:

1. w Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Parkowa" w Krakowie nie są zatrudniane osoby mogące zagrażać bezpieczeństwu małoletnich;
2. wszyscy pracownicy Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Parkowa" w Krakowie potrafią zdiagnozować symptomy krzywdzenia małoletniego oraz podejmować interwencje w przypadku podejrzenia, że małoletni jest osobą krzywdzoną;
3. podejmowane postępowanie nie może naruszać praw małoletniego;
4. małoletni wiedzą, jak unikać zagrożeń w kontaktach z dorosłym oraz rówieśnikami;
5. małoletni wiedzą, do kogo się zwracać i prosić o pomoc w sytuacjach dla nich trudnych;
6. rodzice/opiekunowie prawni małoletnich poszerzają wiedzę i umiejętności o metodach wychowania bez stosowania krzywdzenia oraz potrafią uczyć zasad bezpieczeństwa.

Uwzględniając powyższe założenia niniejszy dokument określa zatem standardy ochrony małoletnich, stanowiące zbiór zasad i procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia ich bezpieczeństwa. Jego najważniejszym celem jest ochrona małoletnich przed różnymi formami krzywdzenia oraz budowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska.

STANDARD OCHRONY MAŁOLETNICH

Preambuła

Zasadą obowiązującą pracowników Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Parkowa" w Krakowie jest podejmowanie działań mających na celu ochronę godności dziecka i poszanowanie jego praw. Każdy pracownik zobowiązany jest dbać o prawidłowy rozwój dzieci i przestrzegać zarządzeń i procedur określonych w niniejszym dokumencie. Pracownik

realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych instytucji oraz swoich kompetencji.

Ilekroć w standardach ochrony małoletnich mowa jest o:

1. Centrum, należy przez to rozumieć Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Parkowa" w Krakowie;
2. Placówkach, należy przez to rozumieć placówki opiekuńczo-wychowawcze typu specjalistyczno-terapeutycznego oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego.

Rozdział I

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich.

§ 1

Zasady ogólne

1. Zasadą, której przestrzeganie jest wymagane od personelu Centrum w odniesieniu do wszystkich czynności podejmowanych przez personel w Centrum jest działanie dla dobra małoletniego i w jego najlepszym interesie.
2. Personel Centrum traktuje małoletniego z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby.
3. Personel Centrum działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów i instrukcji wewnętrznych Centrum oraz swoich kompetencji.
4. Niedopuszczalne jest podejmowanie jakichkolwiek czynności niedozwolonych określonych w niniejszej procedurze oraz w jakiejkolwiek formie.
5. Zasady bezpiecznych relacji personelu z małoletnimi obowiązują wszystkich pracowników Centrum, również stażystów, praktykantów oraz wolontariuszy.

§ 2

1. Osoby wymienione w § 1 ust. 5 obowiązane są do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowego rozważenia, czy reakcja, komunikat bądź działanie wobec małoletniego są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe.
2. Osoby wymienione w § 1 ust. 5 obowiązane są do działania w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji własnego zachowania.

§ 3

Zasady komunikacji

1. Zasady komunikacji z małoletnim:
a) w komunikacji z małoletnim zachowuj cierpliwość i szacunek;
b) słuchaj uważnie małoletniego i udzielaj mu odpowiedzi adekwatnych do jego wieku i danej sytuacji;

c) nie wolno zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać małoletniego; nie wolno krzyczeć na małoletniego w sytuacji innej niż wynikająca z zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego lub innych osób.

§ 4
Zachowania niedozwolone wobec małoletnich

1. Nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małoletnich; obejmuje to wizerunek małoletniego, informacje o jego sytuacji rodzinnej, opiekuńczej i prawnej.
2. Nie wolno zachowywać się w obecności małoletnich w sposób niestosowny; obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małoletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
3. Nie jest dozwolone utrwalanie wizerunku małoletniego dla celów prywatnych poprzez filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie. Zakaz ten obejmuje także umożliwienia utrwalenia wizerunków małoletnich osobom trzecim. Wyjątkiem jest utrwalanie wizerunku na potrzeby Centrum, na podstawie stosownych zgód.
4. Nie jest dozwolone proponowanie małoletniemu alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używanie ich w obecności małoletniego.
5. Nie jest dozwolone nawiązywanie z małoletnim jakichkolwiek relacji romantycznej lub seksualnej, lub mogących zostać uznane za posiadające takie właściwości. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie małoletniemu treści erotycznych i pornograficznych.
6. Szanuj prawo małoletniego do prywatności; jeśli konieczne jest odstąpienie od zasady poufności, aby chronić małoletniego, wyjaśnij mu to najszybciej, jak to możliwe.
7. Nie jest dozwolone utrzymywanie kontaktów towarzyskich z małoletnimi przebywającymi w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wchodzących w strukturę organizacyjną Centrum oraz za pośrednictwem szeroko rozumianych sieci komputerowych i zewnętrznych aplikacji. Dopuszczalną formą komunikacji z małoletnimi i ich rodzicami lub opiekunami prawnymi są kanały służbowe.
8. Każde przemocowe działanie wobec małoletniego jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z małoletnim może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu – jest odpowiedzią na potrzeby małoletniego w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego małoletniego może być nieodpowiednie wobec innego. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję małoletniego, pytając jego o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie).
9. Nie wolno bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej małoletniego.

10. Nie wolno dotykać małoletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
11. Kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
12. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec małoletniego, należy unikać innego niż niezbędnego kontaktu fizycznego z małoletnim.
13. Przy podejmowaniu kontaktu z małoletnim z niepełnosprawnością lub specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, uwzględnia się w sposób szczególny tę kwestię.

Rozdział II

Zasady i procedury podejmowanie interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego.

§ 5

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletniego

1. Pracownicy Centrum lub pozostały personel (stażyści, praktykanci oraz wolontariusze) zwracają szczególną uwagę na występowanie w zachowaniu małoletniego sygnałów świadczących o krzywdzeniu, w szczególności o możliwości popełnienia przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletniego, wskazane w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.) w następujących regulacjach:
   Art. 197. [Zgwałcenie i wymuszenie czynności seksualnej];
   Art. 198. [Seksualne wykorzystanie niepoczytalności lub bezradności];
   Art. 199.[Seksualne wykorzystanie stosunku zależności lub krytycznego położenia];
   Art. 200. [Seksualne wykorzystanie małoletniego];
   Art. 200a. [Elektroniczna korupcja seksualna małoletniego] ;
   Art. 200b. [Propagowanie pedofilii];
   Art. 202. [Publiczne prezentowanie treści pornograficznych];
   Art. 203. [Zmuszenie do uprawiania prostytucji];
   Art. 204. § 3. [Stręczycielstwo, sutenerstwo i kuplerstwo].
2. Zgodnie z art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1375 ze zm.) instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.
3. Uwagę pracowników Centrum lub pozostały personel (stażyści, praktykanci oraz wolontariusze) powinny zwrócić przykładowo następujące zachowania:
   • małoletni ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, poparzenia, ugryzienia, złamania kości itp.), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić;

- podawane przez małoletniego wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp. Małoletni często je zmienia;
- pojawia się niechęć przed udziałem w zajęciach uwzględniających ćwiczenia fizyczne;
- małoletni nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody;
- małoletni wzdryga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła;
- małoletni boi się rodzica lub opiekuna;
- małoletni jest bierny, wycofany, uległy, przestraszony;
- małoletni cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.;
- małoletni moczy się bez powodu lub w konkretnych sytuacjach czy też na widok określonych osób;
- nastąpiła nagła i wyraźna zmiana zachowania małoletniego.

4. Jeśli zaistnieje powyższe pracownik zobowiązany jest poinformować każdorazowo koordynatora placówki oraz dyrekcję Centrum.

§ 6

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego w środowisku domowym

1. W przypadku powzięcia przez pracownika Centrum podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony, pracownik ma obowiązek przekazania w formie notatki służbowej (załącznik nr 1) uzyskanej informacji koordynatorowi Placówki, dyrektorowi Centrum, i jego zastępcy.

2. Pracownik pedagogiczny Placówki, który powziął informację o krzywdzeniu małoletniego przeprowadza z nim rozmowę, w miarę możliwości w obecności drugiego wychowawcy, psychologa lub pedagoga.

3. W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu małoletniego lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego, pracownik Centrum ma obowiązek wezwać pogotowie, jeżeli wystąpiło poważne uszkodzenie ciała lub rozważyć inną formę pomocy przedmedycznej.

4. Rozmowa o której mowa w § 6 ust. 2 ma na celu ustalenie podstawowych faktów (miejsce zdarzenia, opis zdarzenia, obecność członków środowiska domowego, obserwatorzy zdarzenia, świadkowie, częstotliwość) oraz wsparcie emocjonalne małoletniego. Rozmowa odbywa się w odpowiednich warunkach, to znaczy w miejscu zapewniającym małoletniemu poczucie bezpieczeństwa oraz prywatności.

5. Rozmowa odbywa się w oparciu o zasady poszanowania małoletniego. Podczas rozmowy małoletni zostaje zapewniony o słuszności ujawnienia faktu doświadczania krzywdzenia oraz zostaje poinformowany, że nawet bardzo bliska osoba nie ma prawa go krzywdzić.

6. Osoba przeprowadzająca rozmowę koncentruje się na kontakcie z małoletnim – wysłuchuje, co małoletni ma do powiedzenia, jest uważna na pozawerbalne przejawy uczuć małoletniego – zażenowanie, skrępowanie, wstyd, lęk, przerażenie, itp.,

pomagając małoletniemu poradzić sobie z nimi. Przebieg rozmowy dokumentowany jest w formie notatki służbowej (załącznik nr 1).

7. Koordynator Placówki organizuje spotkanie z rodzicem lub opiekunem prawnym małoletniego (jeśli istnieje taka możliwość), który nie jest podejrzany o krzywdzenie małoletniego, informuje go o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego oraz o osobie podejrzanej o krzywdzenie. W spotkaniu uczestniczy psycholog lub pedagog zatrudniony w Centrum.
8. W trakcie rozmowy Koordynator Placówki odwołuje się do wspólnego celu, jakim jest dobro małoletniego, dokonuje opisu problemu i szkód jakie ponosi małoletni – przedstawia rodzicom lub opiekunom prawnym ocenę sytuacji.
9. W trakcie rozmowy rodzice lub opiekunowie prawni małoletniego zostają poinformowani o dostępnych możliwościach objęcia ich środowiska domowego wsparciem oraz o obowiązku zgłoszenia przez Centrum podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji (w zależności od oceny sytuacji i skorelowanej z nią interwencją: policja, prokuratura, sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej, zespół interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy domowej – wszczęcie procedury tzw. „Niebieskie Karty"). Przebieg rozmowy oraz podjęte ustalenia są dokumentowane w formie notatki służbowej (załącznik nr 1)
10. Po przeprowadzeniu rozmowy z rodzicami lub opiekunami prawnymi małoletniego, dyrektor Centrum informuje odpowiednie podmioty, o których mowa w § 6 ust. 9.
11. W przypadku stwierdzenia niezasadności podejrzenia krzywdzenia małoletniego koordynator Placówki lub inna osoba uczestnicząca w spotkaniu stwierdzają ten fakt w notatce służbowej, o której mowa w § 6 ust. 9. Zaleca się dalszą obserwację małoletniego.
12. Psycholog wraz z innymi specjalistami pracującymi w Centrum opracowuje plan wsparcia małoletniego. Plan wsparcia zawiera przede wszystkim:
    a) działania podjęte przez Placówkę w celu zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa;
    b) formy wsparcia i pomocy małoletniemu, które zostały zapewnione przez Placówkę oraz przy współpracy z innymi instytucjami;
    c) skierowanie małoletniego do innych podmiotów, działających na rzecz wsparcia dzieci krzywdzonych, jeśli zaistnieje taka potrzeba.
13. Plan wsparcia jest przedstawiany w miarę możliwości rodzicom lub opiekunom prawnym małoletniego z zaleceniem współpracy przy jego realizacji – jeśli istnieje taka możliwość (załącznik nr 2).
14. Plan wsparcia uwzględnia sytuację małoletnich z niepełnosprawnościami oraz małoletnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

§ 7

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez pracownika lub pozostały personel Centrum

1. Osoba, która uzyskała informację, że małoletni jest krzywdzony przez pracownika lub pozostały personel Centrum, ma obowiązek przekazania jej koordynatorowi Placówki, dyrektorowi Centrum, jego zastępcy oraz sporządzić notatkę służbową (załącznik nr 1).
2. Dyrektor Centrum organizuje spotkanie z pracownikiem lub pozostałym personelem Centrum, informuje ich o podejrzeniu. W spotkaniu uczestniczy psycholog lub pedagog zatrudniony w Placówce.
3. W trakcie rozmowy dyrektor Centrum odwołuje się do wspólnego celu, jakim jest dobro małoletniego, dokonuje opisu problemu i szkód jakie ponosi małoletni – przedstawia ocenę sytuacji.
4. Spotkanie ma na celu omówienie sytuacji małoletniego i zasadności podejrzeń oraz wypracowanie sposobu postępowania w tym konkretnym przypadku. Przebieg rozmowy oraz podjęte ustalenia są dokumentowane w formie notatki służbowej (załącznik nr 1).
5. W przypadku stwierdzenia niezasadności podejrzenia krzywdzenia małoletniego dyrektor Centrum lub inna osoba uczestnicząca w spotkaniu stwierdzają ten fakt w notatce służbowej o której mowa w § 7 ust. 4.
6. W przypadku zasadności podejrzeń co do krzywdzenia małoletniego przez pracownika lub pozostałego personelu Centrum, dyrektor Centrum informuje o zdarzeniu rodziców lub opiekunów prawnych małoletniego (jeśli istnieje taka możliwość) oraz odpowiednie instytucje.
7. W przypadku zasadności podejrzeń co do krzywdzenia małoletniego przez pracownika lub pozostałego personelu Centrum psycholog wraz z innymi specjalistami pracującymi w Centrum opracowuje plan wsparcia małoletniego. Plan wsparcia zawiera przede wszystkim:
   a) działania podjęte przez Centrum w celu zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa;
   b) formy wsparcia i pomocy małoletniemu, które zostały zapewnione przez Centrum oraz przy współpracy z innymi instytucjami;
   c) skierowanie małoletniego do innych podmiotów, działających na rzecz wsparcia dzieci krzywdzonych, jeśli zaistnieje taka potrzeba.
8. Plan wsparcia jest przedstawiany rodzicom lub opiekunom prawnym małoletniego z zaleceniem współpracy przy jego realizacji - jeśli istnieje taka możliwość (załącznik nr 2).
9. Plan wsparcia uwzględnia sytuację małoletnich z niepełnosprawnościami oraz małoletnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
10. Wobec pracownika w stosunku, do którego zachodzi zasadność podejrzenia popełnienia przestępstwa podejmuje się kroki zgodne z Kodeksem Pracy oraz innymi przepisami prawa.

11. Wobec pozostałych osób przebywających czasowo na terenie Placówki tj. (stażyści, praktykanci, wolontariusze, studenci, itd.) w stosunku, do których zachodzi zasadność podejrzenia przestępstwa podejmuje się kroki zgodne z ogólnymi przepisami prawa.

12. Wszyscy pracownicy Centrum i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięli informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, włączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

§ 8

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego w związku z agresją i przemocą rówieśniczą

1. W przypadku powzięcia przez pracownika Centrum lub pozostały personel podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony, pracownik lub pozostały personel ma obowiązek przekazania uzyskanej informacji koordynatorowi Placówki, dyrektorowi Centrum i/lub jego zastępcy oraz sporządzić notatkę służbową.

2. Pracownik merytoryczny Placówki, który powziął informację o krzywdzeniu małoletniego przeprowadza z nim rozmowę, w miarę możliwości w obecności drugiego wychowawcy, psychologa lub pedagoga i sporządza notatkę służbową

3. Pracownik Centrum, który jest świadkiem agresywnego zachowania małoletnich jest zobowiązany do:

- **a)** natychmiastowej słownej i stanowczej reakcji na zaistniałą sytuację;
- **b)** odizolowania od grupy małoletniego zachowującego się agresywnie;
- **c)** w razie potrzeby wezwania pomocy (innego pracownika, policji);
- **d)** udzielenia pomocy małoletniemu doznającemu agresji i zabezpiecza bezpieczeństwo pozostałych małoletnich.

4. Jeżeli to możliwe, pracownik pedagogiczny Centrum ustala przyczynę agresji. Przeprowadza rozmowę ze stronami konfliktu, uświadamiając im nieodpowiednie zachowanie. O zajściu informuje koordynatora Placówki, dyrektora Centrum lub jego zastępcy.

5. Szczególną opieką otoczony zostaje małoletni doznający agresji lub przemocy rówieśniczej w ramach zajścia. Otrzymuje wsparcie i jeśli to potrzebne - pomoc przedmedyczną.

6. Małoletni przejawiający zachowania agresywne ma możliwość wyjaśnienia powodów swego zachowania i podjęcia działań w celu zakończenia sytuacji. Ma prawo do uzyskania pełnej informacji dotyczącej jego sytuacji.

7. Zaleca się dalszą obserwację małoletnich (osobę stosująca i doznającą agresji/przemocy rówieśniczej).

8. Przebieg interwencji, rozmowy oraz podjęte ustalenia są dokumentowane w formie notatki służbowej (załącznik nr 1).

9. W przypadku utrzymywania się nieprawidłowych relacji małoletniego z rówieśnikami (pobicia, zaczepianie itp.), kieruje się małoletniego na konsultację psychologiczną, w celu otrzymania dalszych wskazówek dotyczących prowadzenia małoletniego.
10. W sytuacji, kiedy małoletni w dalszym ciągu stwarza zagrożenie dla innych, dyrektor Centrum kieruje wniosek do Sądu Rejonowego, Wydziału Rodzinnego i Nieletnich o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji małoletniego.

Rozdział III

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego

§ 9

Składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadamianie sądu opiekuńczego

1. W przypadku, gdy zachodzi podejrzenie popełnienia wobec małoletniego jednego z przestępstw wskazanych w § 5 ust. 1:
   a) Dyrektor Centrum składa zawiadomienie na policję lub do prokuratury, realizując obowiązek wynikający z art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 1375 ze zm.) (załącznik nr 3);
   b) Dyrektor Centrum podejmuje niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa, o ile miało ono miejsce na terenie Centrum.
2. Jeżeli dobro dziecka jest zagrożone dyrektor Centrum zawiadamia Sąd Rejonowy, Wydział Rodzinny i Nieletnich, dokonując opisu zdarzenia uzasadniającego wszczęcie postępowania z urzędu (załącznik nr 4).
3. W sytuacji złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego bądź zawiadomienia sądu opiekuńczego informuje się równolegle o tym fakcie rodziców bądź opiekunów prawnych małoletniego (jeśli istnieje taka możliwość).
4. Dyrektor Centrum podejmując decyzję dotyczącą złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego bądź zawiadomienia Sądu Rejonowego, Wydział Rodzinny i Nieletnich, kieruje się przede wszystkim dobrem małoletniego.

Rozdział IV

Zasady przeglądu i aktualizacji standardów

§ 10

1. Standardy ochrony małoletnich obowiązujące w Centrum podlegają przeglądowi corocznie, w terminie ustalonym przez dyrektora Centrum, każdorazowo w sytuacji

podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego oraz w razie nowelizacji aktów prawnych, mających wpływ na kształt przyjętych standardów oraz procedur.

2. Przegląd standardów ochrony małoletnich, obowiązujących w Centrum, polega na ustaleniu wypełniania przez standardy wymogów przepisów prawa powszechnie obowiązującego.
3. Przeglądu standardów ochrony małoletnich, obowiązujących w Centrum, dokonuje dyrektor Centrum lub osoba przez niego upoważniona.
4. W przypadku, gdy przegląd, o którym mowa w § 10 ust. 3, wykaże niespełnianie przez standardy ochrony małoletnich wymagań określonych w przepisach, o których mowa w § 10 ust. 1, lub też standardy z innych przyczyn okazały się nieaktualne, lub nieodpowiadające potrzebom ochrony małoletnich, dokonywana jest aktualizacja standardów.
5. Aktualizacji standardów ochrony małoletnich, obowiązujących w Centrum, dokonuje dyrektor Centrum. W przypadku aktualizacji standardów, przygotowany projekt jest przyjmowany przez dyrektora Centrum w drodze zarządzenia.

Rozdział V

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu Centrum lub organizatora do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności.

§ 11

1. Przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem małoletnich lub z opieką nad nimi dyrektor Centrum uzyskuje informacje, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.
2. Przez inną działalność związaną z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem małoletnich należy rozumieć w szczególności wykonywanie czynności związane z organizacją wypoczynku małoletnich, wykonywanie umów cywilnoprawnych związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem małoletnich lub z opieką nad nimi.
3. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie personelu Centrum do stosowania standardów ochrony małoletnich jest dyrektor Centrum. Dyrektor może upoważnić wyznaczoną przez siebie osobę do przygotowania personelu Centrum do stosowania standardów ochrony małoletnich.
4. Osoba upoważniona przez dyrektora, o której mowa w § 11 ust. 3, musi legitymować się co najmniej 5 letnim doświadczeniem w pracy z osobami małoletnimi, uzyskanym w jednostkach oświaty, leczniczych, pomocy społecznej. Dodatkowo musi posiadać niezbędną wiedzę pozwalającą na przeprowadzenie szkoleń pracowników Centrum, obejmujących następujące zagadnienia:
    a) rozpoznawanie symptomów krzywdzenia małoletnich;
    b) procedury interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia małoletnich;

c) odpowiedzialność prawna pracowników Centrum, zobowiązanych do podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia krzywdzenia małoletnich;

d) stosowanie procedury „Niebieskie Karty".

5. Szkolenia, o których mowa w § 11 ust. 4, są organizowane nie rzadziej niż co dwa lata, w terminie wskazanym przez dyrektora Centrum.

6. Pracownicy Centrum zapoznani zostają ze standardami ochrony małoletnich co potwierdzają podpisując stosowne oświadczenie (załącznik nr 5).

7. Pracownicy nowo zatrudnieni w Centrum są zapoznawani ze standardami w pierwszym tygodniu pracy.

Rozdział VI

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania.

§ 12

Zasady i sposób udostępniania standardów – rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni

1. Standardy ochrony małoletnich są dostępne w siedzibie Centrum a także w każdej z placówek.

2. Na życzenie rodziców/opiekunów prawnych standardy ochrony małoletnich są udostępniane do wglądu.

§ 13

Zasady i sposób udostępniania standardów – małoletni

Dyrektor Centrum udostępnia w każdej z placówek należących do Centrum standardy ochrony małoletnich w wersji zupełnej oraz skróconej. Wersja skrócona zawiera informacje istotne dla małoletnich.

Rozdział VII

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

§ 14

1. Każdy ujawniony lub zgłoszony incydent lub zdarzenie zagrażające dobru małoletniego, na temat którego Centrum posiada wiedzę, zostaje odnotowany w ewidencji zdarzeń nadzwyczajnych (załącznik nr 6)

2. Ewidencji zdarzeń nadzwyczajnych zagrażających dobru małoletniemu nadaje się kategorię archiwalną zgodnie z przepisami odrębnymi.

3. Dokumenty związane ze zgłoszonymi incydentami przechowuje się w teczce małoletniego i/lub aktach osobowych pracownika Centrum, w zależności od rodzaju ujawnionych lub zgłoszonych incydentów.

Rozdział VIII

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet. Procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie.

§ 15

1. Centrum, zapewniając małoletnim dostęp do Internetu, podejmuje działania zabezpieczające małoletnich przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności instaluje i aktualizuje oprogramowanie zabezpieczające. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych stanowią:
   a) infrastruktura sieciowa Centrum umożliwia dostęp do Internetu, zarówno pracownikom Centrum, jak i małoletnim, w czasie zajęć i poza nimi;
   b) rozwiązania organizacyjne na poziomie Centrum bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
2. Dyrektor Centrum wyznaczył osobę odpowiedzialną za bezpieczeństwo w sieci.
3. Do obowiązków wychowawcy indywidualnego należy:
   a) zabezpieczenie sieci internetowej Centrum przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego oprogramowania.
   b) monitorowanie czy na komputerach ze swobodnym dostępem podłączonych do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści.
4. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści wyznaczona przed dyrektora Centrum osoba w miarę możliwości stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia; informację o małoletnim, który korzystał z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści.
5. Wyznaczony osoba przekazuje dyrektorowi Centrum informacje na temat podjętych ustaleń oraz działań. Koordynator Placówki aranżuje dla małoletniego rozmowę z psychologiem lub pedagogiem na temat bezpieczeństwa w Internecie.
6. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy psycholog/pedagog uzyska informacje, że małoletni jest krzywdzony, podejmuje działania opisane w niniejszym dokumencie.
7. W przypadku dostępu do Internetu realizowanego pod nadzorem pracownika ma on obowiązek informowania małoletnich o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.
8. Wychowawca pełniący dyżur czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez małoletnich podczas zajęć.
9. W miarę możliwości przeprowadza się z małoletnimi cykliczne warsztaty dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.
10. Centrum zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu, przy komputerach, z których możliwy jest swobodny dostęp do sieci.

§ 16

1. Bezpieczne korzystanie z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet obejmuje następujące zasady, o których informowani są na bieżąco małoletni przez pracowników Centrum:

- **a)** nie podawaj swoich danych osobowych, takich jak: imię, nazwisko, numer telefonu czy adres domowy;
- **b)** dbaj o nierozpowszechnianie swojego wizerunku; w przypadku publikacji zdjęć w sieci należy zadbać, aby dostęp do nich miały wyłącznie osoby znajome; nie udostępniaj zdjęć nieznajomym, w szczególności zdjęć intymnych, czy w niepełnym ubraniu;
- **c)** poinformuj rodziców/osoby dorosłe lub wychowawcę o każdym przypadku, gdy napotkasz się w sieci na treści, które wydają się nielegalne, czy w jakikolwiek sposób wywołują niepokój;
- **d)** o propozycjach spotkania, jakie otrzymasz od internetowych znajomych zawsze informuj rodziców lub wychowawcę;
- **e)** nie atakuj nikogo w sieci, niezależnie od tego, jakie zdanie on wyraża; nie pokazuj agresji, nie stosuj gróźb;
- **f)** nie korzystaj z sieci przez zbyt długi czas, bo zbyt długie korzystanie z komputera bądź innych urządzeń mobilnych może zaszkodzić Twojemu zdrowiu;
- **g)** pamiętaj, że im dłużej korzystasz z sieci, tym mniej rozmawiasz ze znajomymi twarzą w twarz, a takie kontakty są najbardziej wartościowe.

……

Załącznik nr 1

NOTATKA SŁUŻBOWA

Kogo dotyczy:	**Placówka:**
Opis zdarzenia:	
Sposób załatwienia:	
Data i podpis pracownika	

Załącznik nr 2

PLAN WSPARCIA

Kogo dotyczy: **Placówka:**
Opis przebiegu spotkania:
Plan wsparcia:
Podpis uczestników spotkania:

Załącznik nr 3

Komenda Policji w
bądź Prokuratura Rejonowa w

Zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa

Niniejszym zawiadamiam, o możliwości popełnienia przestępstwa kwalifikowanego z art ….* ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.) na szkodę małoletniego ……...**

UZASADNIENIE

W uzasadnieniu opisać stan faktyczny, w szczególności w jaki sposób pracownicy placówki dowiedzieli się o przestępstwie popełnionym na szkodę małoletniego i jakie okoliczności lub dowody świadczą o możliwości popełnienia przestępstwa. W miarę możliwości, jeżeli okoliczności te stały się wiadome pracownikom placówki, należy podać następującego dane dotyczące przestępstwa:

- data,

- miejsce,

- okoliczności przestępstwa,

- świadkowie;

- materiał dowodowy o popełnieniu przestępstwa np. dokumenty, wydruki, nagrania, zaświadczenia.

……

Imię i nazwisko osoby zgłaszającej

*należy wpisać przestępstwo spośród wymienionych w § 2 procedury. W razie braku możliwości dokonania kwalifikacji przestępstwa można tą część pominąć

**należy wpisać dane dzieck

Załącznik nr 4

Wzór wniosku o wgląd w sytuację dziecka/rodziny

(miejscowość), dnia .....

Sąd Rejonowy
w
Wydział Rodzinny i Nieletnich[1]

Wnioskodawca: Imię i nazwisko lub nazwa instytucji

reprezentowana przez: ……

adres do korespondencji: ……

Uczestnicy postępowania:
Rodzice małoletniego:

1. imię oraz nazwisko, adres zam.
2. imię oraz nazwisko, adres zam.

Małoletni:

1. imię oraz nazwisko, adres zam., data ur.

Wniosek o wgląd w sytuację dziecka

Niniejszym wnoszę o wgląd w sytuację małoletniego …… (imię i nazwisko dziecka, data urodzenia[2]) i wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych.

Uzasadnienie

(W uzasadnieniu powinny zostać uwzględnione dane osobowe dziecka oraz dane dotyczące rodziców/opiekunów dziecka. Ponadto należy zawrzeć informację na temat sytuacji w skutek, której np. popełniono przestępstwo wobec dziecka. W uzasadnieniu powinny się znaleźć także informacje dotyczące osób, które były/są świadkami zdarzeń. W końcowej części wniosku należy uwzględnić oczekiwania Państwa względem Sądu np. podjęcie stosownych działań mających na celu ograniczenie władzy rodzicielskiej, zastosowanie środka zapobiegawczego w formie wyznaczenia kuratora sądowego dla rodziny itp.)

[1]Wniosek należy złożyć do sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, nie zameldowania.
[2]Należy zawsze podać imię i nazwisko dziecka i adres jego pobytu. Tylko w takim wypadku sąd może skutecznie pomóc, m.in. poprzez wysłanie do rodziny kuratora na wywiad.

Załącznik nr 5

pieczęć instytucji

miejscowość, dnia

OŚWIADCZAM

że zapoznałem się/ zapoznałam się ze standardami ochrony małoletnich, obowiązującymi w CPOW „Parkowa” w Krakowie i zostałem/zostałam poinstruowany/poinstruowana o konieczności i zasadach ich stosowania.

…….
Podpis pracownika

Załącznik nr 6

Załącznik nr 8

Wnioski z przeprowadzonej oceny standardów ochrony małoletnich

Data przeprowadzenia oceny:	
Imię oraz nazwisko osoby przeprowadzającej ocenę:	
wnioski z przeprowadzonej oceny:	

Data i podpis osoby przeprowadzającej ocenę:

Data i podpis dyrektora Placówki:

miejscowość, dnia

pieczęć instytucji

Na podstawie art. 22c ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1304 ze zm.) oraz § 11 ust. 3 standardów ochrony małoletnich, przyjętych zarządzeniem…….

UPOWAŻNIAM

Panią/Pana ……..... do przygotowania personelu Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Parkowa” do stosowania standardów ochrony małoletnich.

…….
Podpis dyrektora

Odebrałem

……
podpis upoważnionego